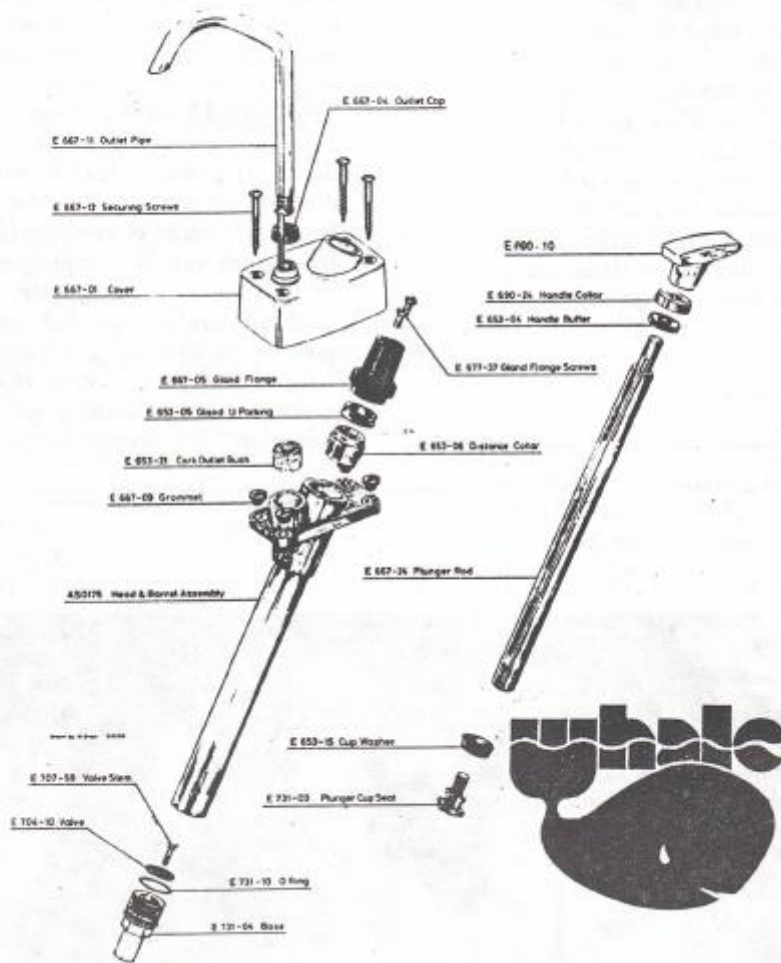

Revisie van het WHALE Waterpompje.

Revisie van het WHALE Waterpompje.

De klassieke SMV's waren voor de watervoorziening uitgerust met "angled freshwater pumps" van het nog steeds bestaande merk Whale. Dit is een dubbelwerkend, zelfaanzuigend handpompje, dat met weinig inspanning veel water verzet. Deze pompjes zijn goed ontworpen en van kwalitatief goede materialen gemaakt. De oorspronkelijke pomp was type MkII, als deze vervangen is kunt u ook een MkIII of MkIV hebben. De MkV is een ander model en MkV revisie-setjes zijn niet bruikbaar!

De rubber afdichtingen hebben niet het eeuwige leven zodat op den duur lekkage langs de pompsteel optreedt. Ook het zelfaanzuigen gaat moeilijkheden opleveren. Dit is te verhelpen door het pompje te reviseren.

Helaas is dit model pomp door de fabrikant enkele jaren geleden uit productie genomen, en ook de revisie-setjes worden nog slechts geleverd zolang de voorraad strekt. Gelukkig heeft onze secretaris voor de SMV-club een aantal setjes bij de fabriek kunnen bestellen, die voor leden leverbaar zijn voor f 15,- per stuk. De levensduur van de pompjes kan waarschijnlijk verlengd worden door ze (als u het een tijdje niet gebruikt) inwendig

droog te maken (leegpompen en doorblazen), zodat geen water achterblijft, wat kalkafzetting kan geven.

Revisiehandleiding

1.
Soms is de pomp nog geheel in orde, maar zitten slechts (alleen oude types) de stalen ventielkogels onderin, vast door kalkafzetting. Een nachtje in de schoonmaakazijn en goed schudden en rondpompen verhelpt dit. Lekkage bij de uitloop is te verhelpen door alleen de kurkring te vervangen. Zo ja, dan blijft de rest u voorlopig bespaard.

2.
Demontage. De aluminium uitloop klemt in de doorboorde kurk (nieuw exemplaar in de revisieset) en kan voorzichtig draaiend rechttop uitgetrokken worden. De pompjes laten zich makkelijk verwijderen door de vier schroeven op de hoeken los te draaien. Dit zijn houtschroeven op het aanrecht. Of metaalschroeven waarvan de moer tegengehouden moet worden bij muurmontage. Het is makkelijker om ook de aanvoerslang los te maken en later nieuw te nemen. Het is gewone 1/2" waterslang, per meter leverbaar in de ijzer-, hobby- of aquariumhandel en campingshops. Het witte plastic huis hangt nu los om de pompsteel heen. Om dit te verwijderen moet de knop van

de pompsteel geschroefd worden. Dit moet met handkracht gebeuren. De pompsteel mag **NOOIT** met een tang beetgepakt worden of in een bankschroef worden geklemd, anders is de pomp reddeloos verloren!

3.

Het pompdeksel, bestaande uit zwart plastic, is nu in zicht. Het zit vast met twee M5 boutjes. (Ook nieuw in het revisiesetje). Deze boutjes zijn van zacht roestvrij materiaal, zodat men met iets te veel kracht makkelijk de kop eraf draait. Bovendien kunnen ze na 20 jaar of langer, buitengewoon vast zitten in het gietaluminium huis. Doe het met geduld, zet ze enkele dagen in de kruipolie, of tik zachtjes met een hamer op de schroevendraaier. Gebruik pas grote kracht als niets anders helpt. Het plastic pompdeksel is ook breekbaar! Als een boutkop afdraait is de pomp nog wel te gebruiken met 1 bout, als beide koppen afdraaien is het pomphuis alleen te redden met noodmaatregelen, als gebruik van een tap-eind-uithaler of uitboren en nieuwe draad (laten) snijden of heliocoils in laten tappen.

4.

Als het pompdeksel is verwijderd, komt na uitnemen van een rubber afdichtring het tweede probleem in zicht: de losse metalen inzetring van 17mm hoog, waarvan de bovenkant ongeveer 5mm diep in het pomphuis

ligt. Zie de opengewerkte tekening op de revisieset. Bij geluksvogels lukt het probleemloos om de pompsteel met de zuiger (desnoods met flink wat kracht en wikkend) uit het pomphuis te trekken. Waarbij de inzetring meekomt. Meestal echter zit deze ring door kalkafzetting muurvast. Begin dan met het pomphuis enkele dagen te weken in verdunde azijn of in ontkalkmiddel voor koffiezetapparaten. Desnoods kokend. Krab ook zoveel mogelijk kalkresten uit de naad met een speld o.i.d. Hierna kan een paar dagen inweken in kruipolie geen kwaad. Bij het trekken mag de pompbuis **NOOIT** in de bankschroef geklemd worden. Alleen het dikke gietaluminium huis kan voorzichtig tussen zachte houtblokken vastgeklemd worden. Als het met hard trekken en wrikken niet lukt kan de volgende truc worden geprobeerd. Neem een stevige plaatring, (dit is een gewone ijzeren onderlegging in een extra grote maat) van 10mm en schroef die boven op de pompsteel vast met het handvat. De pompsteel is wel bijna 10mm, maar de schroefdraad (fijner) is geen M10! Klem de pomp in verticale stand voorzichtig in. Houd nu een Bahco (of een waterpomptang met ingepakte bek) om de pompsteel onder de plaatring en tik hier voorzichtig met een lichte hamer tegen. Als het meezit komt de inzetring nu heel langzaam mee omhoog. Pas op met beschadigingen van de pompsteel en vervorming van het pomphuis.

5.

Als de inzetring los is kan de pompsteel uit het pomphuis getrokken worden. De oude MkII pompjes hebben een losliggende roestvrij stalen kogel als ventielklep LOS onder in de pompbuis liggen. Pas op dat deze niet weggrolt! Latere versies (MkIV) hebben een rubberen ventiel (ook in het setje).

6.

De tweede ventielkogel zit onderin de pompsteel in een kooi. Deze hoeft niet gedemonteerd te worden, ontkalken is voldoende.

7.

Tenslotte moeten de kurkresten en kalkafzetting uit het gat van de afvoerbuis verwijderd worden, en ook de overige onderdelen kunnen ontkalkt worden.

Na alle inspanning is de montage kinderspel. Na aanbrengen van de nieuwe rubberen onderdelen en de doorboorde kurk kan de pomp weer gemonteerd worden. Het setje bevat onderdelen voor alle types, u houdt dus onderdelen over. Montage (van bovenaf) gaat makkelijker als het rubber licht ingesmeerd wordt met plantaardige olie of speciaal vet. De metalen inzetring moet goed schoongepoetst worden en licht in de vaseline gezet. Dit maakt een volgende demontage makkelijker. Met veel geluk gaat alles direct

los en kan de klus in een uurtje geklaard zijn, maar het zal uit het bovenstaande duidelijk zijn dat revisie van een Whale pompje geen klusje voor de laatste dag voor de vakantie is. Veel succes met de soms kinderlijk eenvoudige, maar soms ook zeer frustrerende ingreep.

J.J. Lodder

PS

Tenslotte: gooit u niet meer te repareren pompjes niet weg! Vervangende onderdelen zijn niet meer leverbaar en misschien kunt u iemand helpen om van twee reddeloos verloren exemplaren weer een werkend pompje te maken.

Informatie is te verkrijgen bij het secretariaat.